

De Kaäba

De Kaäba bevindt zich in Mekka, in de grote moskee. Het is een grote, ommuurde ruimte, die plaats biedt aan een half miljoen pelgrims. De Kaäba zelf is ongeveer twaalf bij tien meter en 15 meter hoog. De muren zijn van graniet en het dak is van marmer. De zwarte steen, ingemetseld in de zuid-oost hoek, is het beroemdste deel van de Kaäba. Een kostbaar brokaatgordijn, dat gemaakt wordt in Turkije en dat elk jaar vervangen wordt, bedekt de buitenmuren van de Kaäba.

De status van de hadj en de voorbereidingen

De bedevaart naar Mekka behoort tot 'de vijf zuilen' van de islam, de vijf verplichtingen waaraan moslims proberen te voldoen.

Als men de pelgrimstocht naar Mekka wil ondernemen, moet men ervoor zorgen dat de thuisblijvers goed verzorgd achterblijven. Voor mannen geldt dat ze ervoor moeten zorgen dat hun vrouw en kinderen te eten hebben voor de duur van hun pelgrimage. Vroeger besloeg die zeker zes maanden, tegenwoordig al gauw drie weken. Het zal duidelijk zijn dat aan de hadj een lange periode van sparen, vaak door een hele familie, vooraf is gegaan. Veel pelgrims komen per vliegtuig. Vanuit Nederland kost een vlucht en het verblijf in Mekka om en nabij de € 4500 à 5000.

Het verloop van de hadj

De hadj begint met het aannemen van de gewijde status, de *ihraam*. Allereerst neemt men daartoe een bad en vervolgens kleden de mannen zich in twee witte ongenaaide doeken. Door het dragen van dezelfde eenvoudige kleding wordt de gelijkwaardigheid van de pelgrims benadrukt. Alle moslims verschijnen uiterlijk gelijk voor Allah.

Voor vrouwen wordt geen specifieke kleding voorgeschreven. Voor hen geldt dat zij fatsoenlijk gekleed gaan. De handen en het gezicht moeten onbedekt blijven. Vrouwen dragen dus geen sluier voor het gezicht.

Wanneer men de gewijde status heeft aangenomen, spreekt men de woorden, die tijdens de hadj bij elke nieuwe fase worden herhaald: "*Labbeika, allahoemma, Labbeika.*" "Hier ben ik, o God, tot Uw dienst bereid." Vanaf dat moment moet de gelovige zich onthouden van alle wereldlijke geneugten, met name van de geslachtsgemeenschap en moeten alle rituele handelingen in uiterste rust en vrede doorleefd worden.

Hierna begeeft de pelgrim zich naar de grote moskee voor de zevenmalige begroetingsomloop rond de Kaäba, waar de zwarte steen zich bevindt, die de pelgrim zo mogelijk aanraakt of kust. Dit doet men in navolging van Mohammed, die in zijn jonge jaren de in de muur ingebouwde zwarte steen eenmaal heeft gekust. Op symbolische wijze ontvangen de pelgrims zo de broederkus van de profeet en wordt de eenheid van alle gelovigen bevestigd.

Het tweede verplichte ritueel is de zogenaamde *sa'y*, het harde lopen. Zeven keer loopt men heen en weer tussen de heuvels Safa en Marwa om hiermee te herdenken dat Hagar, na haar wegzending door Ibrahim, wanhopig in de woestijn rondliep op zoek naar water. Daar ontdekte zij de Zam-Zam-bron, de bron waaraan Mekka zijn ontstaan te danken zou hebben en waaruit Hagar en Ismail als eersten dronken. In navolging hiervan drinken ook de pelgrims water uit de Zam-Zam-bron. Hiermee is het eerste deel van de hadj ten einde. Dit deel moet door iedere pelgrim verricht worden. Ook pelgrims die buiten de periode van het Offerfeest Mekka bezoeken, verrichten dit beschreven ritueel.

Op de negende dag van de maand zijn de pelgrims 's middags op de "Vlakte van Arafat". Deze vlakte bevindt zich 21 kilometer buiten Mekka, in de buurt van de Berg van de Genade. Het 'rechttop staan', de *woegoef*, beleven veel pelgrims als het hoogtepunt van de bedevaart. Als men niet op die middag op de vlakte van Arafat

is geweest, heeft de bedevaart geen waarde. Men brengt er de tijd mediterend, biddend en pratend door.

Vóór de zonsopgang van de tiende dag komen de pelgrims bijeen bij het plaatsje Mina. Zeven meegebrachte steentjes worden dan bij zonsopkomst in de richting van een steenhoop gegooid. Hiermee herdenkt men dat Ibrahim de duivel met stenen verjoeg op het moment dat deze hem influisterde de opdracht van Allah om zijn zoon te doden niet te gehoorzamen. Moslims zien dit als een verdrijving van het kwaad dat henzelf bedreigt en dat hen belemmert om een ware gelovige te zijn: een mens voor wiens hand of tong niemand angst behoeft te hebben.

Gedurende de tiende dag worden de offerdieren geslacht. Het vlees dat niet geconsumeerd wordt, wordt in grote koelruimtes opgeslagen, verwerkt en geëxporteerd.

Als afsluiting laten mannen zich het hoofd kaal scheren, terwijl de vrouwen een lok van hun haar afknippen. De meeste pelgrims brengen nog een paar dagen door in het plaatsje Mina. Bedevaartgangers blijven vaak een wit mutsje of een gekleurde hoofdsjaal dragen. Zij gelden als autoriteiten op het gebied van geloofszaken. Hun terugkomst geeft volop reden tot feestvieren.